

નિસર્ગ કમ્યુનિટી સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા જિલ્લાકક્ષાનો સાયન્સ સેમિનાર યોજવામાં આવ્યો

ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી પ્રેરિત નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટર દ્વારા ગાંધીનગર જિલ્લાની શાળાઓ માટે શ્રીમતી આર જી પટેલ કન્યા વિદ્યાલય, સેક્ટર-૨૩ ખાતે જિલ્લા કક્ષાના સાયન્સ સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે 'પિરિયોડિક ટેબલ ઓફ કૅમિકલ એલિમેન્ટ્સ : ઈમ્પેક્ટ્સ ઓન હ્યુમન વેલફેર' (આવંત કોષ્ટકનાં રાસાયણિક તત્ત્વોની માનવકલ્યાણ પર અસર) વિષયે વક્તૃત્વ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સ્પર્ધાના મુખ્ય મહેમાન તરીકે સરકારી વિજ્ઞાન કોલેજના પ્રોફેસર ઉમેશ તળપદા, પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડના પૂર્વ જનસંપર્ક અધિકારી નરેશભાઈ ઠાકર, આર જી પટેલ કન્યા વિદ્યાલયના આચાર્ય ગિતેષભાઈ પટેલ અને નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટરના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી ડૉ. અનિલ પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ

સાયન્સ સેમિનારમાં ગાંધીનગર જિલ્લાની જુદી જુદી શાળાઓના ૩૨ જેટલા વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લઈ પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા હતા. પ્રથમ ક્રમે ચંદ્રાંશુ દાસ (હિલવુડ્સ સ્કૂલ), દ્વિતીય ક્રમે કિશ પટેલ (સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ) અને તૃતીય ક્રમે વૃષ્ટિ જી પટેલ (સ્વસ્તિ હાઈસ્કૂલ, મોટેરા) વિજયી બન્યા હતા. વિજેતા વિદ્યાર્થીઓને ઈનામ અને પ્રમાણપત્રો આપી નવાજવામાં આવ્યા હતા. ભાગ લેનારા તમામ વિદ્યાર્થીઓને પણ પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યાં હતાં. પ્રથમ અને દ્વિતીય ક્રમે વિજેતા સ્પર્ધકને રાજ્યકક્ષાની સ્પર્ધામાં ગાંધીનગર જિલ્લાનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા. આ કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા માટે નિસર્ગ સાયન્સ સેન્ટરના સંયોજક હાર્દિક મકવાણા અને શિવાંગ પટેલે સક્રિય સહયોગ પૂરો પાડ્યો હતો.

જન્મદિને વધામણી

અશોકભાઈ જે શાહ
ફોન : ૨૩૨૩૭૩૩૩

હરિભાઈ એન ચૌહાણ
ફોન : ૨૩૨૩૪૩૯૭

હરશંતભાઈ અનંતપ્રસાદ મેઠા
મો. ૯૪૨૭૬ ૨૪૦૪૮

પ્રકાશ એમ ગુરુભક્ષાણી
મો. ૯૪૨૭૩ ૩૫૧૬૯

ધંદ્રવ્રજતસિંહ એસ રાઠોડ
મો. ૭૯૪૪૯ ૯૮૬૫૯

જન્મદિને વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને ધ્યાનમાં રાખીને જોઈએ તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન હેતુ પોતાની તસવીરો અગાઉથી પણ મોકલવાની શકે છે.

સરગાસણ સ્થિત રેડિયન્ટ સ્કૂલ ઓફ સાયન્સ દ્વારા વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્યાર્થીઓ અને સ્ટાફ ગણે ભેગા મળી શાળાની નજીકના વિસ્તારમાં વૃક્ષારોપણ કર્યું હતું. શાળાના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર કમ પ્રિન્સિપાલ જી ટી શનિયારા અને કેમ્પસ ડિરેક્ટર કમ પ્રિન્સિપાલ જે બી વામજાએ વિદ્યાર્થીઓ, સ્ટાફને આ ઉમદા કાર્ય બદલ બિરદાવી પ્રોત્સાહન પૂરું પાડ્યું હતું.

ડીપીએસ ખાતે છાત્ર પ્રતિનિધિ પદવીદાન

ગાંધીનગર, તા. ૨૬ પ્રતિવર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ દિલ્હી પબ્લિક સ્કૂલ, ગાંધીનગર ખાતે છાત્ર પ્રતિનિધિ પદવીદાન સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આસી. કમિશનર ઓફ પોલીસ (મહિલા પોલીસ સેલ, કાઈમ બ્રાન્ચ) કે. મીની જોસેફ સુખ્ય અતિથિ તરીકે પધાર્યા હતા. સમારોહ અંતર્ગત હેડ બોય, હેડ ગર્લ, સાંસ્કૃતિક મંત્રી, ખેલમંત્રી વગેરે પદવીઓ વિદ્યાર્થીઓને એનાયત કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે દિલ્હી પબ્લિક સ્કૂલના ટ્રસ્ટી અપૂર્વ ગોયન્કા, દિલ્લિયન ગોયન્કા અને ડિરેક્ટર રાની ચૌધરી ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં. આચાર્ય અનુભુ રથે સમારોહના અંત ભાગમાં શિક્ષકો અને વાલીઓ પ્રતિ આભારની લાગણી પ્રગટ કરતાં જણાવ્યું હતું કે છાત્રજીવનમાં જવાબદારી વહન કરવાની આદત કેળવાય તે ભવિષ્યના દેશના નાગરિક માટે ખૂબ જ મહત્વની બાબત છે.

ઈન્ડિયન રેડ ક્રોસ સોસાયટી જિલ્લા શાખા દ્વારા સ્માર્ટ કિડ્સ, સેક્ટર-૨૧ ખાતે ૧૬ શિક્ષકોને ફરેટ એઈડની તાલીમ આપવામાં આવી હતી. ટ્રેનર જિજ્ઞેશ વસંત રાવલ દ્વારા આ તાલીમ આપવામાં આવી હતી.

સોજા હાઈસ્કૂલમાં કારગિલ વિજય દિવસ ઉજવાયો

ગાંધીનગર, તા. ૨૬ ગાંધીનગર જિલ્લાના કલોલ તાલુકાની લઘુ પ્રતિષ્ઠિત શૈક્ષણિક સંસ્થા 'શેઠ એચ. એમ. સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ, સોજા'ના ઉપક્રમે આજ રોજ કારગિલ વિજય દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. શાળાના એન. સી. સી. યુનિટ અને 'રાહી' ઈકો કલબના સંયુક્ત ઉપક્રમે આ પ્રસંગે વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના મેડીકલ ઓફિસર શ્રી. અમરેશ્વર ઝાંઝાણીએ આજીવન સુધી આપણને આરોગ્ય આપવાની શક્તિ આપવાની પ્રાર્થના કરી હતી. આ પ્રસંગે શ્રી. અમરેશ્વર ઝાંઝાણીએ આજીવન સુધી આપણને આરોગ્ય આપવાની શક્તિ આપવાની પ્રાર્થના કરી હતી.

એ.એફ.સી.એ.ટી.ની પરીક્ષા વિષે માહિતી આપશો

કરિયર કોર્નર
કારકિર્દી માટે ઈ-કોર્નર પ્રસ્થાપન
હાર્દિક કે. પરીખ

નમસ્કાર. વાચકમિત્રો, આપનો સાથ અને સહકાર અમૂલ્ય છે. આપ લોકોના નિયમિતપણે આવતા ફીડબેક મારા આ કોલમ પ્રતિ ના લગાવને વધારે ને વધારે મજબૂત કરે છે. મને કહેતા ખૂબ આનંદ થાય છે કે હવે આ કોલમ ના વાંચકો માત્ર ગાંધીનગર શહેર માં જ નહિ પણ ગાંધીનગરની આસપાસના વિસ્તારો માં પણ વધી રહ્યા છે. સરસ વાત તો એ છે કે કેટલાક લોકો આ કોલમ ઓન-લાઈન વાંચી રહ્યા છે અને પ્રશ્નો પૂછી જ્ઞાનવર્ધક વાતો માં સહભાગી થઈ રહ્યા છે. 'કરિયર કોર્નર' કોલમમાં હવે પ્રશ્નો માત્ર ગાંધીનગરથી નહીં પણ અન્ય શહેરો અને ગામો જેમ કે હિમતનગર, મોડાસા, કડી, કાલોલ, ભિલોડા, માણસા, ચાંદબેડા, પાલનપુર, અંબાજી, વગેરે શહેરોથી પણ આવી રહ્યા છે. આપ સૌનો પ્રતિસાદ મને ખૂબ પ્રોત્સાહિત કરે છે. પ્રશ્નોનો ચોક્કસ અને સચોટ ઉત્તર આપવાની કોશિશ હું કોશિશ કરતો રહીશ. જ્યોત્સના મર્યાદા હોવાથી બધા પ્રશ્નો પ્રકાશિત નથી કરી શકતા પણ તમને જવાબ ચોક્કસ મળશે. હવે આપ અમને ફેસબુક પર ફરી શકો છો : [facebook.com/questions.careercorner](https://www.facebook.com/questions.careercorner)

questions.careercorner પર...

૧. એમ.બી.એ કર્યા બાદ ભારત માં અને વિદેશ માં સૌથી સારા વિકલ્પ શું હોય શકે?
- જય પવાર, ગાંધીનગર
આપનો પ્રશ્ન ખૂબ સારો છે અને એટલો અગત્ય નો પણ. સૌ પ્રથમ તો આપને એ માહિતી આપવા માંગીએ છીએ કે ફક્ત એમ.બી.એ કરવું જરૂરી નથી પણ આપ એ કઈ સંસ્થા માંથી કરો છો એ જરૂરી છે. જો આપે કોઈ પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા માંથી કર્યું હશે તો જ આપના માટે ભારત માં અને તેમજ વિદેશ માં સારી કારકિર્દી ના વિકલ્પો ઉપલબ્ધ હશે. હવે આપના પ્રશ્ન ઉપર આવીએ તો જો આપ કોઈ સારી એટલે કે ભારત ની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા જેમ કે આઈ.આઈ.એમ માંથી પદવી હાંસલ કરી હશે તો ઘણા સારા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે. જેમ કે આપ બેંકિંગ અને ફાઈનાન્સ ના ક્ષેત્ર માં આગળ જઈ શકો છો જેમાં આપ સિક્યુરિટી અને ઈન્વેસ્ટમેન્ટ એનાલિસિસ, પોર્ટફોલિયો મેનેજમેન્ટ, બિઝનેસ ઓપરેશન અને ક્રેડિટ એનાલિસ્ટ જેવા વિભાગો માં આગળ વધી શકો છો. એ સિવાય આપને જો નવી નવી ટેકનોલોજી ની માહિતી હોય તો આપ ઈન્ફોર્મેશન મેનેજમેન્ટ માં પણ આગળ વધી શકો છો જેમાં આપે ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ની મદદ થી ફાઈનાન્સિયલ અને મેનેજમેન્ટ સેનેટર મદદરૂપ થઈ શકો છો. એ સિવાય આપ મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્ટ તરીકે પણ ખ્યાતિ પ્રાપ્ત કરી શકો છો જેમાં આપ અલગ અલગ મેનેજમેન્ટ ઓર્ગનાઈઝેશન ને સલાહ સૂચન આપી મદદરૂપ થઈ શકો છો. અન્ય વાત કરીએ તો આપ આંતરિષ્ટિય રીપોર્ટ એટલે કે આપ પોતાનો કોઈ બિઝનેસ ખોલી એમાં આગળ વધી શકો છો. હવે જો વિદેશ ની વાત કરીએ તો ઉપર જણાવેલ દરેક ક્ષેત્રે આપ આપની યોગ્યતા મુજબ આગળ વધી શકો છો. એ સિવાય ઘણી વિદેશ માં ઘણા સારા વિકલ્પો ની આ એમ.બી.એ સ્નાતક ને જોબ ઓફર કરતાં હોય છે કે જેનાથી એ લોકો બીજા દેશ ના મેનેજમેન્ટ કલ્ચર ને સમજી શકે અને જેથી એ પોતાનો વ્યાપાર અન્ય દેશ માં પણ વિકસાવી શકે. આમ એમ.બી.એ બાદ ભારત અને વિદેશ માં ઘણા સારા વિકલ્પો ની પસંદગી કરી શકો છો. પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થા માંથી એમ.બી.એ કરવા આપ સી.એ.ટી અને સી.એમ.એ.ટી ની પરીક્ષા આપી શકો છો. શુભકામનાઓ એક જ વલંત કારકિર્દી માટે.

૨. હું બી.એસ.સી માં અભ્યાસ કરું છું. એ.એફ.સી.એ.ટી.ની પરીક્ષા વિષે માહિતી આપશો.
- રશ્મિલા સિંઘ, ગાંધીનગર
એર ફોર્સ કોમન

એડમિશન ટેસ્ટ એએફસીએટી તરીકે ઓળખાય છે. જે ભારતીય હવાઈ દળ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવે છે, જે વિશ્વનું સૌથી મોટું હવાઈ દળ છે. ફ્લાઈંગ અને ગ્રાઉન્ડ ફરજો (ટેકનિકલ અને નોન-ટેકનિકલ) માં વર્ગ-૧

હવે જરૂરી છે. તો આપ આ બધી બાબતો પર અત્યારથી જ વિચાર કરી આ પરીક્ષા માટે ની તૈયારી માટે નું ધ્યાન કેન્દ્ર કરી શકો છો. શુભકામનાઓ એક જ વલંત કારકિર્દી માટે.

૩. હું બી.કોમ.માં અભ્યાસ કરું છું. ઇનકમટેટ ઓફિસર બનવા માટે શું કરવું જોઈએ?
- ચિંતન પટેલ, માણસા
ચિંતન, આવકવેરા (ઇનકમટેક્સ) અધિકારી બનવા માટે, સૌ પ્રથમ આવકવેરા નિરીક્ષક અથવા કર સહાયક તરીકે આવકવેરા વિભાગમાં પ્રવેશ કરવાનો રહે છે ત્યાર બાદ આ વિભાગીય પરીક્ષાને પાત્રતા પ્રાપ્ત કર્યા પછી આવકવેરા અધિકારીની નિમણૂક મેળવી શકો છો. આવકવેરા નિરીક્ષક અથવા ટેક્સ સહાયક તરીકે જોડાવા માટે

ગેઝેટ્ડ અધિકારીઓને પસંદ કરવા માટે ફેબ્રુઆરી અને ઓગસ્ટ મહિનામાં પરીક્ષા લેવામાં આવે છે. એએફસીએટી, બંને પુરુષ અને સ્ત્રી, ફ્લાઈંગ બ્રાન્ચમાં ટૂંકા સેવા કમિશન અને કાયમી કમિશન / ટૂંકા સેવા કમિશન બંને તકનીકી અને બિન-તકનીકી ભૂમિકાઓ માટે ગ્રાઉન્ડ ડ્યુટીમાં અધિકારીઓ તરીકે, પુરુષ અને સ્ત્રી બંને માટે યોગ્યતા ધરાવે છે. અન્ય માહિતી ની વાત કરીએ તો આ પોસ્ટ માટે વિવાદિત અને જેની ઉંમર ૨૫ કરતાં વધુ હોય એ આયોગ્ય ઠરે છે. શૈક્ષણિક લાયકાત ની વાત કરીએ તો આપે ઓછામાં ઓછા ૬૦ ટકા અને ફિઝિક્સ અને ગણિત જેવા વિષયો સાથે ૧૨ પાસ કરેલ હોવું જોઈએ. તથા આપ ૬૦ ટકા સાથે સ્નાતક ની પદવી મેળવેલ હોવી જરૂરી છે. ટેકનિકલ પોસ્ટ માટે આપે એન્જિનિયરીંગ માં સ્નાતક કરેલું

સિલેક્શન કમિશન) ધ્વારા લેવામાં આવતી સી.જી.એલ (કંબાઈડ ગ્રેજ્યુએશન લેવલ)ની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા આપી શકો છો. આ પરીક્ષા ત્રણ પડાવ માં લેવામાં આવે છે. પ્રથમ પ્રિલિમ પરીક્ષા ત્યાર બાદ મેઈન્સ અને ત્યાર બાદ ટાઈપિંગ ટેસ્ટ આપવાની હોય છે. આ પરીક્ષા માં મુખ્યત્વે અંગ્રેજી, ગણિત, રીઝનીંગ અને જનરલ નોલેજના પ્રશ્નો પુછવામાં આવે છે. આ પરીક્ષા માટે શૈક્ષણિક લાયકાતની વાત કરીએ તો આપે કોઈ પણ સરકાર માન્ય યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતકની ડિગ્રી પ્રાપ્ત કરેલ હોવી જોઈએ. આમ આપ આ પરીક્ષા યોગ્ય અને સારી મેહનત કરી ને ચોક્કસ પાસ કરી શકો છો. એ માટે આપ અત્યાર થી જ મેહનત ચાલુ કરી આ પરીક્ષા માટે તૈયાર થઈ શકો છો. જનરલ નોલેજ અને અંગ્રેજી સુધારવા માટે આપ અંગ્રેજી ન્યૂઝપેપરનું વાંચન કરી શકો છો. વધુ જાણકારી માટે આપ અમને વોટ્સએપ અથવા ઈમેલ કરી શકો છો. શુભકામનાઓ એક જ વલંત કારકિર્દી માટે!

તમારા કરિયરને લગતા પ્રશ્નો અમને મોકલી આપો અમે અમારા તજજ્ઞો એના સચોટ જવાબ આપશે. આપના પ્રશ્ન સાથે આપનું નામ, ઉંમર, ઈમેલ આઈડી, મોબાઈલ નંબર, અભ્યાસ અને શહેરનું નામ ચોક્કસ લખવું. ઈમેલ : questions.careercorner@gmail.com વોટ્સએપ નંબર : 88492 21653 ફેસબુક : www.facebook.com/questions.careercorner

રોલેટ કમિટીના રિપોર્ટ સામે એક તરફથી આંદોલન વધતું ચાલ્યું, બીજી તરફથી સરકાર કમિટીની ભલામણોનો અમલ કરવા મક્કમ થતી ચાલી. રોલેટ બિલ પ્રગટ થયું. હું એક જ વાર ધારાસભાની બેઠકમાં ગયો છું. રોલેટ બિલની ચર્ચા સાંભળવા ગયો. શાસ્ત્રીજીએ પોતાનું ધગધગતું ભાષણ કર્યું, સરકારને ચેતવણી આપી. શાસ્ત્રીજીનો વચનપ્રવાહ ચાલી રહ્યો હતો ત્યારે વાઈસરોય તેમના તરફ તાકી રહ્યા હતા. મને તો લાગ્યું કે, આ ભાષણની તેમના મન ઉપર અસર થઈ હશે. શાસ્ત્રીજી લાગણીથી ઊભર્યા જતા હતા.

પણ ઊંઘાને માણસ જગાડી શકે; જાગતો હોય તેના કાનમાં ઢોલ વગાડો તોયે તે શાને સાંભળે? ધારાસભામાં બિલો ચર્ચાનું ફારસ તો કરવું જ જોઈએ. સરકારે તે ભજવ્યું. પણ તેને જ કામ કરવું હતું તેનો નિશ્ચય તો થઈ જ ચૂક્યો હતો, એટલે શાસ્ત્રીજીની ચેતવણી નિરર્થક નીવડી.

મારી તૂતીનો અવાજ તો કોણ જ સાંભળે? મેં વાઈસરોયને મળીને ખૂબ વીનવ્યા. ખાનગી કાગળો લખ્યા, જાહેર કાગળો લખ્યા. સત્યાગ્રહ સિવાય મારી પાસે બીજો માર્ગ નથી એ તેમાં સ્પષ્ટ જણાવ્યું. પણ બધું ફોગટ ગયું. હજુ બિલ ગેઝેટમાં નહોતું આવ્યું. મારું શરીર તો નખળું હતું, પણ મેં લાંબી મુસાફરીનું જોખમ ભેરવ્યું. મારામાં ઊંચે સાહેબોલાની શક્તિ ગઈ તે પછી હજુ લગી નથી આવી. ઊભાં ઊભાં જરાક વાર બોલતાં આખું શરીર કંપે ને છાતીમાં ને પેટમાં મુંઝારો થઈ આવે. પણ મદ્રાસથી આવેલા આમંત્રણને સ્વીકરવું જ જોઈએ એમ મને લાગ્યું. દક્ષિણ પ્રાંતો તે વખતે પણ મને ઘર જેવા લાગતા. દક્ષિણ આફ્રિકાના સંબંધને લીધે તામિલ, તેલુગુ વગેરે દક્ષિણ પ્રાંતના લોકો ઉપર મને કંઈ હક છે એમ માનતો આવ્યો છું, ને તે માન્યતામાં જરાયે મેં ભૂલ કરી છે એવું હજુ લગી લાગ્યું નથી. આમંત્રણ સદગત કસ્તૂરી રંગા આયંગર તરફથી હતું. તે આમંત્રણની પાછળ રાજગોપાલાચાર્ય હતા એ મને મદ્રાસ જતાં માલૂમ પડ્યું. આ મારો રાજગોપાલાચાર્યનો પહેલો પરિચય ગણી શકાય. હું તેમને દીઠે ઓળખી શકતો આ વખતે જ થયો. જાહેર કામમાં વધારે ભાગ લેવાના ઈરાદાથી તે શ્રી કસ્તૂરી રંગા આયંગર ઈલાહિ મિત્રોની માગણીથી તેઓ સેલમ છોડી મદ્રાસમાં વકીલાત કરવાના હતા. (ક્રમશઃ)

એ અદ્ભૂત દર્શ્ય

રોલેટ કમિટીના રિપોર્ટ સામે એક તરફથી આંદોલન વધતું ચાલ્યું, બીજી તરફથી સરકાર કમિટીની ભલામણોનો અમલ કરવા મક્કમ થતી ચાલી. રોલેટ બિલ પ્રગટ થયું. હું એક જ વાર ધારાસભાની બેઠકમાં ગયો છું. રોલેટ બિલની ચર્ચા સાંભળવા ગયો. શાસ્ત્રીજીએ પોતાનું ધગધગતું ભાષણ કર્યું, સરકારને ચેતવણી આપી. શાસ્ત્રીજીનો વચનપ્રવાહ ચાલી રહ્યો હતો ત્યારે વાઈસરોય તેમના તરફ તાકી રહ્યા હતા. મને તો લાગ્યું કે, આ ભાષણની તેમના મન ઉપર અસર થઈ હશે. શાસ્ત્રીજી લાગણીથી ઊભર્યા જતા હતા.

પણ ઊંઘાને માણસ જગાડી શકે; જાગતો હોય તેના કાનમાં ઢોલ વગાડો તોયે તે શાને સાંભળે? ધારાસભામાં બિલો ચર્ચાનું ફારસ તો કરવું જ જોઈએ. સરકારે તે ભજવ્યું. પણ તેને જ કામ કરવું હતું તેનો નિશ્ચય તો થઈ જ ચૂક્યો હતો, એટલે શાસ્ત્રીજીની ચેતવણી નિરર્થક નીવડી.

મારી તૂતીનો અવાજ તો કોણ જ સાંભળે? મેં વાઈસરોયને મળીને ખૂબ વીનવ્યા. ખાનગી કાગળો લખ્યા, જાહેર કાગળો લખ્યા. સત્યાગ્રહ સિવાય મારી પાસે બીજો માર્ગ નથી એ તેમાં સ્પષ્ટ જણાવ્યું. પણ બધું ફોગટ ગયું. હજુ બિલ ગેઝેટમાં નહોતું આવ્યું. મારું શરીર તો નખળું હતું, પણ મેં લાંબી મુસાફરીનું જોખમ ભેરવ્યું. મારામાં ઊંચે સાહેબોલાની શક્તિ ગઈ તે પછી હજુ લગી નથી આવી. ઊભાં ઊભાં જરાક વાર બોલતાં આખું શરીર કંપે ને છાતીમાં ને પેટમાં મુંઝારો થઈ આવે. પણ મદ્રાસથી આવેલા આમંત્રણને સ્વીકરવું જ જોઈએ એમ મને લાગ્યું. દક્ષિણ પ્રાંતો તે વખતે પણ મને ઘર જેવા લાગતા. દક્ષિણ આફ્રિકાના સંબંધને લીધે તામિલ, તેલુગુ વગેરે દક્ષિણ પ્રાંતના લોકો ઉપર મને કંઈ હક છે એમ માનતો આવ્યો છું, ને તે માન્યતામાં જરાયે મેં ભૂલ કરી છે એવું હજુ લગી લાગ્યું નથી. આમંત્રણ સદગત કસ્તૂરી રંગા આયંગર તરફથી હતું. તે આમંત્રણની પાછળ રાજગોપાલાચાર્ય હતા એ મને મદ્રાસ જતાં માલૂમ પડ્યું. આ મારો રાજગોપાલાચાર્યનો પહેલો પરિચય ગણી શકાય. હું તેમને દીઠે ઓળખી શકતો આ વખતે જ થયો. જાહેર કામમાં વધારે ભાગ લેવાના ઈરાદાથી તે શ્રી કસ્તૂરી રંગા આયંગર ઈલાહિ મિત્રોની માગણીથી તેઓ સેલમ છોડી મદ્રાસમાં વકીલાત કરવાના હતા. (ક્રમશઃ)

ગાંધીયાત્રા

ગાંધીજી
પ્રાંતી
સુભાષચંદ્ર બોસ

'સત્યના પ્રયોગો'માંથી સાભાર